

Súd: Okresný súd Rimavská Sobota
Spisová značka: 10P/27/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6922200624
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Csank
ECLI: ECLI:SK:OSRS:2022:6922200624.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Rimavská Sobota sudcom JUDr. Petrom Csankom v právnej veci starostlivosti o maloleté dieťa: M. V., nar. XX. XX. XXXX, t. č. bytom Centrum pre deti a rodiny C., E. XX, B., dieťa rodičov: matka C. V., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom O. D. (pobyt bezdomovca), t. č. bytom O. D., K. Q. XXXX/X, otec: neuvedený, maloleté dieťa v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Rimavská Sobota o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Rimavská Sobota na nariadenie ústavnej starostlivosti takto:

rozhodol:

I. Súd nariaďuje ústavnú starostlivosť nad maloletým M. V., nar. XX.XX.XXXX s tým, že maloleté dieťa bude umiestnené v M. X. „X. K. Ž.“ - Q. G. K. S. O. C., E. XX, XXX XX B., W.: XXXXXXXX.

II. Matka maloletého dieťaťa C. V., nar. XX.XX.XXXX je povinná prispievať na výživu maloletého M. V., nar. XX.XX.XXXX výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima pre nezaopatrené, nepľnoleté dieťa určeného podľa osobitného zákona, vždy do 20.-teho dňa toho ktorého mesiaca vopred na účet Q. G. K. S. O. C., E.Y. XX, XXX XX B., W.: XXXXXXXX, počnúc právoplatnosťou rozsudku.

III. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Rimavská Sobota, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately podal na tunajší súd návrh na nariadenie ústavnej starostlivosti. V návrhu uviedol, že „Na základe uznesenia o neodkladnom opatrení Okresného súdu Rimavská Sobota o nad vyššie uvedeným maloletým dieťaťom pod sp. zn. XP/XX/XXXX zo dňa XX.XX.XXXX, vykonateľného dňa bolo maloleté K. M. V., nar. XX.XX.XXXX dňa XX.XX.XXXX odovzdané p. Š. V., nar. XX.XX.XXXX do starostlivosti právnickej osoby M. X. „X. K. Ž.“ - Q. G. K. S. O. C., E. XX,XXX XX B.. Orgán SPODaSK dňa 21.01.2022 telefonicky kontaktoval OO PZ Rimavská Sobota C.. E., nakoľko počas sluzobného zásahu v domácnosti matky C. V. a jej partnera G. Y. boli prítomné maloleté deti V. M., G. a J., X. ktorých dve boli nahé a bosé, behali po špinavej dlážke, kde malo dôjsť k napadnutiu detí. Maloleté deti boli odovzdané v spolupráci s OO PZ Rimavská Sobota do Všeobecnej nemocnice Svet zdravia, a. s. O. D., na detské oddelenie. Na základe úradného záznamu zo dňa 21.01.2022, ktorý bol doručený a spísaný OO PZ O. D. starším referentom npor. C.. I. E., je zrejmé, že v domácnosti matky C. V., nar. XX.XX.XXXX a jej partnera G. Y.Á.. nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom K. Q. X, O. D. došlo k bitke medzi nimi a malo dôjsť k napadnutiu maloletých detí M. V., nar. XX.XX.XXXX, G. V., nar. XX.XX.XXXX a J. V., nar. XX.XX.XXXX. Uvedené maloleté deti z nich dve boli nahé a bosé, behali po špinavej dlážke. V uvedenom byte bola zima, špina a smrad, na zemi bol rozliaty moč a fekálie. Počas zisťovania informácií ohľadom skutočnosti za ich malo dôjsť k napadnutiu, deti voľne behali po byte, taktiež von z bytu smerom na nezabezpečené schodisko. pričom matka a jej partner sa medzi sebou hádali, kto viac fetoval toulén. Na opakované výzvy OO PZ sa začali zaujímať o maloleté deti. Partner matky G. Y., uviedol, že žiada, aby matka C. V. a jej maloleté deti

z bytu odišli, nechce ani ju, ani maloleté deti. Situácia sa v domácnosti vyhrocovala a z konania partnera G. Y. bolo zrejme, že matku C. V. z domu vyhodí a bol kontaktovaný biologický otec matky Š. V., ktorý uviedol, že on dcére už viac nevie pomôcť a prichýliť ju. Dňa 24.01.2022 bol orgán SPODaSK telefonicky kontaktovaný hlavnou sestrou C. T., ktorá uviedla, že počas hospitalizácie maloletých detí na detskom oddelení ich kontaktoval starý otec Š. V. že má záujem dočasne sa postarať o maloleté deti, kým nebudú umiestnené do CDR. Na základe sociálneho zisťovania pomerov dňa 24.01.2022 je možné konštatovať, že v rodine biologických starých rodičov C. J., nar. XX.XX.XXXX a Š. V., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom Dúžavská cesta 10, Rimavská Sobota sú vytvorené podmienky na dočasné umiestnenie maloletých detí, avšak nie sú vytvorené podmienky na dlhodobú starostlivosť a výchovu maloletého dieťaťa. Orgán SPODaSK vykonáva v rodine opatrenia SPODaSK, ako aj sociálne zisťovania pomerov maloletých detí. Rodina obýva dve miestnosti v časti panelákového bytu K. Q. X, O. D.. Interiér je zariadený jednoduchým kusovým a opotrebovaným nábytkom. V domácnosti toho času nie je zapojená elektrická energia, vodu čerpajú zo spoločného vodovodu, disponujú vykurovacím telesom, ale absentuje palivové drevo. V čase prevedených sociálnych zisťovaní bola hygiena a poriadok na nízkej úrovni. Od mája 2020 sa v rodine výrazne zhoršila celková starostlivosť o maloleté deti, maloleté deti sú špinavé, nevhodne oblečené, matka nevedela preukázať dostatok ošatenia pre maloleté deti, ako aj zásob potravín. S rodinou matky spolupracovalo Q. G. K. S. O. O. D.. V rodine vykonávalo terénne a ambulantné opatrenia na základe odporúčania - odborná metóda zameraná na podporu obnovy alebo rozvoja rodičovských zručností podľa § 11, ods.3, písm. b) bod 4 Zákona č. 305/2005 Z.z. zamerané na rozvoj a obnovu kompetencií rodičov v starostlivosti o dieťa, so zameraním na predchádzanie, zmiernenie alebo eliminovanie príčin ohrozenia dieťaťa v prirodzenom rodinnom prostredí. Rozsudkom Okresného súdu O. D. č.k. XP/XXX/XXXX zo dňa XX.XX.XXXX, rozhodnutie nemá vyznačenú právoplatnosť bolo nariadený ústavná starostlivosť nad maloletou C. V., nar. XX.XX.XXXX, ktorá je umiestnená od XX.XX.XXXX E. M. X. „, K. Ž. E. XX,XXX XX B. na základe uznesenia o neodkladnom opatrení č.k. XP/X/XXXX-XX X. K. XX.XX.XXXX, ktoré nadobudlo vykonateľnosť dňa XX.XX.XXXX. Na základe uznesenia o neodkladnom opatrení Okresného súdu Rimavská Sobota č.k. XXPXXX/XXXX-X X. K.S. XX.XX.XXXX, vykonateľného dňa XX.XX.XXXX bolo maloleté dieťa O. V., nar. XX.XX.XXXX umiestnené do starostlivosti právnickej osoby M. X. „, K. Ž. - Q. G. K. S. O. C., E. XX, XXX XX B.. Rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. XP/XX/XXXX zo dňa XX.XX.XXXX, právoplatného dňa XX.XX.XXXX bolo výchovné opatrenie - dohľad nad maloletými deťmi M. V., nar. XX.XX.XXXX, G. V., nar. XX.XX.XXXX a J. V., nar. XX.XX.XXXX, ktorý bude vykonávať Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny O. D. na obdobie jedného roka. Orgán SPODaSK dňa XX.XX.XXXX zaslal vyhodnotenie výchovného opatrenia dohľadu č. k. 2P/37/2021 ako neúčinného. Na základe uznesenia o neodkladnom opatrení Okresného súdu Rimavská Sobota č.k. XP/XX/XXXX-XX zo dňa XX.XX.XXXX, vykonateľného dňa XX.XX.XXXX súd nariadil maloleté deti G. V., nar. XX.XX.XXXX a J. V., nar. XX.XX.XXXX odovzdať prostredníctvom starého otca Š. V., nar. XX.XX.XXX, trvale bytom O. D., K. Q. XX do starostlivosti právnickej osoby D. R. K. J. J. - K. K., Y. A.. XX, XXX XX J. J.. Dňa 02.02.2022 sa uskutočnilo umiestnenie maloletých detí do uvedeného zariadenia. Dňa 15.02.2022 bolo z Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Rimavskej Sobote, odbor kriminálnej polície doručené upovedomenie o začatí trestného stíhania vo veci týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona voči páchatelovi . Fyzickými sociálnymi zisteniami v rodine bolo preukázané, že v rodine sú prítomné závažné sociálnopatologické javy a to najmä požívanie nadmerného množstva návykových látok, avšak obidvoma rodičmi - matkou maloletých detí a partnerom matky (domnelý otec). Napriek opakovaným upozorneniam nezabezpečovali hygienu obydľia a jeho okolia, ale ani svoju vlastnú osobnú hygienu a osobnú hygienu detí, ani zdravotnú starostlivosť zo strany matky voči svojim maloletým deťom.. Orgánu SPODaSK sa pre maloleté dieťa podarilo nájsť, vhodné zariadenie, ktoré je pripravené zabezpečovať starostlivosť o maloleté dieťa, a to M. X. „, P. K. Ž.- Q. G. K. S. O. C., E. XX,XXX XX B. ,W.:XXXXXXXX . Zariadenie s prijatím maloletého dieťaťa súhlasí. V súčasnosti nie je známa osoba v okruhu blízkych a príbuzných, ktorú .by bola vhodnú a schopnú zabezpečovať riadnu starostlivosť a výchovu dieťaťa. Orgán SPODaSK na základe zistených skutočností a z celkového posúdenia životnej situácie za spolupráce participujúcich subjektov má preukázané, že matka neprejavuje záujem o dieťaťi, ale má za to, že v určenom období nedošlo k úprave rodinných a sociálnych pomerov na strane rodičov do takej miery, aby bol možný návrat dieťaťa do prirodzeného rodinného prostredia. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately navrhuje súdu, aby nad maloletým dieťaťom M. V., nar. XX.XX.XXXX nariadil ústavnú starostlivosť, ktorá bude naďalej vykonávaná v M.W. X. „, K. Ž. -Q. G. K. S. O. C., E. XX, XXX XX B., W.: XXXXXXXX. S nariadením ústavnej starostlivosti súhlasí aj centrum, kde má maloleté dieťa zabezpečené miesto.

2. Matka maloletého sa na pojednávanie nedostavila, svoju neúčasť neospravedlnila, k návrhu na začatie konania sa nevyjadrila, hoci jej bol riadne doručený, preto súd rozhodol, že bude pojednávať v neprítomnosti matky.

3. Súd vo veci vykonal dokazovanie oboznámením s návrhom, rodným listom dieťaťa, potvrdením Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Rimavská Sobota, odboru sociálnych vecí a rodiny, oddelenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately o príjme matky, správou Občianskeho združenia „X. K. Ž. B.“, oboznámil sa s obsahom spisu Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 7P/14/2022 ako aj 2P/37/2021 a zistil nasledovný skutkový stav:

4. Okresný súd Rimavská Sobota uznesením č. k. 7P/14/2022-12 zo dňa 27. 01. 2022 nariadil, aby Š. V., nar. XX. XX. XXXX, bytom K. Q. XX, O. D. odovzdal maloletého M. V., nar. XX. XX. XXXX do dočasnej starostlivosti právnickej osoby - M. X. „. K.D. Ž. - Q. G. K. S. O. C., E. XX, B., W.: XXXXXXXX.

5. Rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 2P/37/2021-31 zo dňa 17. 06. 2021 súd rozhodol, že nad maloletými deťmi M. V.Š., nar. XX.XX.XXXX, G. V., nar. XX.XX.XXXX a J. V., nar. XX.XX.XXXX nariaďuje výchovné opatrenie - dohľad, ktorý sa bude vykonávať za súčinnosti Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Rimavská Sobota na obdobie 1 (jedného) roka.

6. Z vyhodnotenia výchovného opatrenia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Rimavská Sobota, odboru sociálnych vecí a rodiny, oddelenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately zo dňa 07. 02. 2022, ktoré je súčasťou spisového materiálu 7P/14/2022 súd zistil, že výchovné opatrenie bolo vyhodnotené ako neúčinné, nakoľko fyzickými sociálnymi zisteniami v rodine bolo preukázané, že v rodine sú prítomné sociálnopatologické javy, a to najmä požívanie nadmerného množstva návykových látok, avšak obidvomi rodičmi, matkou aj partnerom matky (domnelý otec). Napriek opakovaným upozorneniam nezabezpečovali hygienu obydľia a jeho okolia, ale ani svoju vlastnú osobnú hygienu a osobnú hygienu detí, ani zdravotnú starostlivosť zo strany matky voči svojim maloletým deťom.

7. Zo správy Občianskeho združenia „X. K. Ž. Q. G. K. S. O. C., B. súd zistil, že maloletý bol prijatý z dôvodu, že matka zanedbávala starostlivosť o neho, nemá požadované rodičovské zručnosti, nebola schopná zabezpečiť primeranú hygienu ani zdravotnú starostlivosť v dôsledku nadmerného požívania návykových látok. Maloletý prišiel do CDR v zanedbanom stave, vzhľadom na zimné počasie bol oblečený len v teplákoch, tričku, mikine, na nohách mal zimnú obuv. So sebou nemal žiadne iné ošatenie, na tvári a rukách mal škrabance, nos špinavý, koža špinavá, na tvári mal taktiež červené flaky, na pravom ukazováku panaríciom. Ešte stále prebieha adaptácia v PNR, situácia je zlepšená, s profesionálnym náhradným rodičom si postupne vytvára vzťah, jeho autoritu rešpektuje.

8. Kolízny opatrovník na pojednávaní uviedol, že pomery matky sa nezlepšili, matka nepriniesla potvrdenie o začatí liečby z drogovej závislosti, maloleté deti kontaktuje cez terénnych pracovníkov, matka žije neprispôsobivým životom, nezlepšuje svoj doterajší spôsob života, je opätovne tehotná, poradňu nenavštevuje. Majú informáciu, že sa začalo trestné stíhanie voči matke za týranie blízkej a zverenej osoby. Matka má 8 detí, všetky sú buď v náhradnej osobnej starostlivosti alebo ústavnej starostlivosti. Nedošlo k sanácii rodiny, preto je potrebné dieťa dať do ústavnej starostlivosti.

9. Podľa § 54 ods. 1 Zákona o rodine náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti.

10. Podľa § 54 ods. 2 Zákona o rodine súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a a) dieťa je osvojiteľné a nie je možné ho zveriť do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo do starostlivosti fyzickej osoby podľa osobitného predpisu, b) rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka, c) uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 nevedlo k náprave alebo d) rodičia dieťaťa sú pozbavení výkonu rodičovských práv.

11. Podľa § 54 ods. 5 Zákona o rodine súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, súrodencom a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

12. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

13. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

14. Podľa § 81 ods. 1 Zákona o rodine ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

15. Podľa § 81 ods. 2 Zákona o rodine súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného zariadeniu, má toto zariadenie právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa, vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet maloletého dieťaťa.

16. Nariadenie ústavnej starostlivosti je krajnou formou náhradnej starostlivosti o maloleté deti. Predpokladá nielen vážne ohrozenie alebo narušenie výchovy dieťaťa, ale aj zistenie, že iné výchovné opatrenia k náprave nevedli. Pri nariadení ústavnej výchovy treba veľmi starostlivo uvážiť, či je výchova dieťaťa tak vážne narušená, že je nevyhnutné nariadením ústavnej výchovy zasiahnuť do života dieťaťa; nariadenie ústavnej výchovy by malo byť výnimkou. Ak ide o situáciu, keď výchova dieťaťa nie je síce narušená, ale záujem maloletého nevyhnutne vyžaduje zabezpečenie jeho výchovy, je žiaduce, aby súd nariadil ústavnú starostlivosť až potom, keď iné riešenie, najmä zverenie dieťaťa do výchovy iného občana než rodiča, zverenie dieťaťa do pestúnskej starostlivosti alebo jeho osvojenie, neprichádza do úvahy (R 50/1985). Za vážne ohrozenie výchovy maloletého dieťaťa možno považovať taký stav, keď jeho výchova nie je síce ešte narušená, je však reálna možnosť jej narušenia, spočívajúca najmä v závadnom rodinnom prostredí, v nedostatku mravnej a výchovnej spôsobilosti rodičov (napr. rodičia sa dopúšťajú trestnej činnosti, ohrozovania mravnej výchovy mládeže, sú psychicky narušení a pod.). Za vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa súdy považujú jeho sústavné záškoláctvo, častejšie dopúšťanie sa drobných krádeží a poškodzovania cudzej veci, predčasný pohlavný život, úteky z domu, požívanie alkoholických nápojov, fetovanie a pod. (R 21/1990).

17. Súd po zistení, že matka nezabezpečuje riadnu osobnú starostlivosť o maloletého, po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že zákonné predpoklady pre nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletým sú splnené. Maloletého nemožno v súčasnosti zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti ani do pestúnskej starostlivosti inej osoby, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť alebo pestúnsku starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa, keďže kolízny opatrovník uviedol, že nie je známa osoba v okruhu blízkych a príbuzných, ktorá by bola vhodná a schopná zabezpečovať riadnu starostlivosť a výchovu dieťaťa. Súčasne je výchova maloletého vážne ohrozená, keďže matka spolu so svojim partnerom požívajú návykové látky, v prostredí, kde dieťa vyrastalo s matkou je zima, špina a smrad, na zemi rozliaty moč a fekálie, matka nedbá o svoju hygienu, ani o hygienu maloletého, nezabezpečuje maloletému ani zdravotnú starostlivosť. Uložené výchovné opatrenie bolo vyhodnotené ako neúčinné. Vzhľadom k uvedenému preto súd musel postupovať podľa § 54 ods. 2 a nad maloletým nariadiť ústavnú starostlivosť ako jedinú v súčasnosti možnú a vhodnú formu náhradnej starostlivosti, pričom pri rozhodovaní zohľadnil najlepší záujem maloletého zahŕňajúci úroveň starostlivosti o deti, bezpečie detí,

ako aj bezpečie a stabilitu prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, ochranu dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa ako aj okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa.

18. Súd súčasne podľa § 62 a § 81 Zákona o rodine uložil matke maloletého povinnosť prispievať na jeho výživu sumou vo výške 30% zo sumy životného minima, na neplnoleté, nezaopatrené dieťa, vždy do 20-dňa v mesiaci, počnúc právoplatnosťou rozsudku. Pri rozhodovaní súd vychádzal z toho, že matka maloletého je nezamestnaná, poberá len štátne sociálne dávky, a to prídavok na dieťa a rodičovský príspevok.

19. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Rimavská Sobota. V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).